

Ogólny spis treści

Wykaz akronimów	xxxv
-----------------------	------

Wykaz skrótów	xxxvii
---------------------	--------

Wstęp	xxxix
-------------	-------

Część I

Swobodny przepływ towarów

(*Patrycja Dąbrowska, Ewa Gromnicka, Łukasz Gruszczyński, Bartłomiej Nowak, Anna Pudło*)

1. Swoboda przepływu towarów w unijnym ryнку wewnętrznym (<i>Bartłomiej Nowak, Anna Pudło</i>)	I-1
2. Zakaz ograniczeń ilościowych i ograniczeń o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych (<i>Patrycja Dąbrowska, Ewa Gromnicka</i>)	I-21
3. Zasada swobodnego przepływu towarów a prawo Światowej Organizacji Handlu (<i>Łukasz Gruszczyński</i>)	I-106

Część II

Swobodny przepływ pracowników wewnątrz Unii Europejskiej

(*red. naukowa tomu: Zbigniew Hajn*)

1. Pojęcie i podstawy prawne swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii Europejskiej (<i>Zbigniew Hajn</i>)	II-1
2. Zakres podmiotowy swobody przepływu pracowników (<i>Dagmara Skupień</i>)	II-23
3. Zakres przedmiotowy swobodnego przepływu pracowników (<i>Anna Czaplińska</i>)	II-58
4. Ograniczenia swobody przepływu pracowników (<i>Monika Smusz-Kulesza</i>)	II-98
5. Równość traktowania (zakaz dyskryminacji) w zakresie zatrudnienia (<i>Leszek Mitrus</i>)	II-128
6. Gwarancje i ułatwienia swobody przepływu pracowników (<i>Małgorzata Kurzynoga</i>)	II-163

Część III

Prawo przedsiębiorczości i prawo spółek

(Aleksandra Gawrysiak-Zabłocka)

Sekcja I. Prawo przedsiębiorczości

1. Prawo przedsiębiorczości	III-1
-----------------------------------	-------

Sekcja II. Prawo spółek

1. Pojęcie i źródła europejskiego prawa spółek	III-51
2. Specyficzne kwestie związane ze swobodą przedsiębiorczości spółek oraz ze swobodą przepływu kapitału w kontekście prawa spółek	III-63
3. Harmonizacja krajowego prawa spółek	III-75
4. Ponadnarodowe formy spółek	III-126

Część IV

Swoboda świadczenia usług w Unii Europejskiej

(Małgorzata Kożuch)

1. Zasady ogólne dotyczące swobody świadczenia usług	IV-1
2. Prawo pierwotne i sektorowe dotyczące swobody świadczenia usług	IV-21
3. Dyrektywa 2006/123 o usługach na rynku wewnętrznym	IV-101

Część V

Swoboda przepływu kapitału i usługi finansowe w Unii Europejskiej

(Bartosz Bacia, Anna Zawidzka)

Sekcja I

Swoboda przepływu kapitału i płatności *(Anna Zawidzka)*

1. Swoboda przepływu kapitału i płatności	V-1
---	-----

Sekcja II

Swoboda świadczenia usług finansowych *(Bartosz Bacia)*

2. Swoboda świadczenia usług finansowych	V-47
--	------

Część VI

Wspólne reguły konkurencji Unii Europejskiej

(Agata Jurcewicz-Gomułka, Tadeusz Skoczny)

1. Podstawy i zakres wspólnych reguł konkurencji Unii Europejskiej	VI-1
2. Zakaz praktyk ograniczających konkurencję	VI-19
3. Prewencyjna kontrola koncentracji przedsiębiorstw	VI-112
4. Państwa członkowskie a państwowe monopole handlowe i przedsiębiorstwa publiczne	VI-210
5. Wspólne reguły konkurencji w odniesieniu do pomocy państwa	VI-228
6. Sektorowe reguły konkurencji	VI-338

Indeks

Szczegółowy spis treści

Wykaz akronimów	xxxv
Wykaz skrótów	xxxvii
Wstęp	xxxix

Część I

Swobodny przepływ towarów

(*Patrycja Dąbrowska, Ewa Gromnicka, Łukasz Gruszczyński,
Bartłomiej Nowak, Anna Pudło*)

1. Swoboda przepływu towarów w unijnym

rynku wewnętrznym (<i>Bartłomiej Nowak, Anna Pudło</i>)	1-1
1.1. Wprowadzenie	1-1
1.2. Rozwój historyczny	1-2
1.3. Rynek wewnętrzny a swoboda przepływu towarów	1-3
1.4. Unia celna	1-5
1.5. Definicja towaru	1-6
1.6. Zakaz nakładania nowych ceł i opłat o skutku równoważnym do ceł	1-10
1.7. Zakaz opodatkowania dyskryminacyjnego i protekcjonistycznego	1-11
1.8. Artykuł 37 TFUE – dostosowywanie państwowych monopolii a swoboda przepływu towarów; relacja do art. 106 ust. 2 TFUE (usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym)	1-13
Literatura uzupełniająca	1-17
Podstawowe dokumenty	1-18
Pytania podsumowujące	1-19

2. Zakaz ograniczeń ilościowych i ograniczeń o skutku równoważnym

do ograniczeń ilościowych (<i>Patrycja Dąbrowska, Ewa Gromnicka</i>)	1-21
2.1. Wprowadzenie	1-21
2.1.1. Integracja negatywna a integracja pozytywna rynków krajowych w Unii Europejskiej	1-21

2.1.2. Zakres harmonizacji prawa krajowego a stosowanie art. 34–36 TFUE	1-24
2.1.3. Element transgraniczny w swobodzie przepływu towarów	1-25
2.2. Zakres zastosowania art. 34–36 TFUE	1-27
2.2.1. Zakres podmiotowy – adresaci norm prawnych	1-27
2.2.2. Zakres przedmiotowy – zakazane działania i zaniechania	1-28
2.3. Zakaz ograniczeń ilościowych w imporcie i zakaz środków o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych w imporcie	1-31
2.3.1. Pojęcie ograniczenia ilościowego („OIL”)	1-31
2.3.2. Pojęcie środka o skutku równoważnym do ograniczenia ilościowego („SOR”)	1-32
2.3.3. Formuła Dassonville	1-34
2.3.4. Przykłady praktyczne ŚOR z orzecznictwa sądów unijnych	1-39
2.4. Usprawiedliwianie ograniczeń krajowych na podstawie art. 36 TFUE	1-41
2.4.1. Moralność publiczna	1-43
2.4.2. Porządek publiczny	1-45
2.4.3. Bezpieczeństwo publiczne	1-46
2.4.4. Ochrona zdrowia i życia ludzi, roślin i zwierząt	1-48
2.4.5. Ochrona krajowych dóbr kultury	1-51
2.4.6. Ochrona własności przemysłowej i handlowej	1-52
2.5. Zakaz stosowania środków o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych – formuła Cassis de Dijon i jej znaczenie	1-58
2.5.1. Orzeczenie w sprawie Cassis de Dijon	1-59
2.5.2. Doktryna wymogów koniecznych (imperatywnych, nadrzędnych)	1-61
2.5.3. Przykłady praktyczne z orzecznictwa sądów unijnych – sprawy najnowsze	1-64
2.6. Zakaz stosowania środków o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych – formuła Keck i jej znaczenie	1-66
2.6.1. Orzeczenie w sprawie Keck & Mithouard	1-68
2.6.2. Znaczenie formuły Keck	1-70
2.6.3. Tabela podsumowująca interpretacje art. 34 i 36 TFUE w świetle orzecznictwa ETS	1-74
2.7. Orzecznictwo ETS post-Keck oraz najnowsze tendencje w wyrokach dotyczących swobody przepływu towarów	1-75
2.7.1. Problem aktualności orzeczenia Keck & Mithouard	1-75
2.7.2. Orzecznictwo post-Keck i zasada dostępu do rynku stosowana przez ETS	1-81
2.7.2.1. Regulacje krajowe dotyczące warunków produkcji towarów	1-83
2.7.2.2. Regulacje krajowe dotyczące ograniczenia sposobu użycia towarów	1-84
2.7.3. Swoboda przepływu towarów a prawa podstawowe chronione przez regulacje krajowe	1-85
2.7.4. Swoboda przepływu towarów a import równoległy produktów leczniczych	1-90
2.8. System TRIS – notyfikacja norm i przepisów technicznych	1-94
2.9. Zakaz ograniczeń ilościowych i środków o skutku podobnym do ograniczeń ilościowych w eksporcie	1-97
2.10. Podsumowanie	1-100
Literatura uzupełniająca	1-101
Podstawowe dokumenty	1-102
Pytania podsumowujące	1-104

3. Zasada swobodnego przepływu towarów a prawo Światowej Organizacji Handlu (Łukasz Gruszczyński)	I-106
3.1. Wprowadzenie	I-106
3.2. Światowa Organizacja Handlu	I-107
3.2.1. WTO i jej struktura	I-107
3.2.2. Funkcje WTO	I-109
3.3. Zasada swobodnego przepływu towarów a GATT 1994	I-110
3.3.1. Zasada najwyższego uprzywilejowania	I-111
3.3.2. Zasada traktowania narodowego	I-112
3.3.2.1. Zasada traktowania narodowego w zakresie podatków (produkty podobne)	I-113
3.3.2.2. Zasada traktowania narodowego w zakresie podatków (produkty konkurencyjne)	I-114
3.3.2.3. Zasada traktowania narodowego w zakresie przepisów wewnętrznych	I-115
3.3.3. Zakaz ograniczeń ilościowych	I-116
3.3.4. Wyłączenia	I-117
3.4. Bariery techniczne w handlu	I-119
3.4.1. Porozumienie TBT	I-120
3.4.1.1. Przepisy techniczne, standardy oraz procedury oceny zgodności	I-121
3.4.1.2. Podstawowe zasady Porozumienia TBT	I-122
3.4.2. Porozumienie SPS	I-124
3.4.2.1. Zakres stosowania porozumienia	I-124
3.4.2.2. Dopuszczalność stosowania środków SPS	I-125
3.4.2.3. Inne obowiązki Porozumienia SPS	I-127
3.5. Podsumowanie	I-129
Literatura uzupełniająca	I-130
Podstawowe dokumenty	I-130
Pytania podsumowujące	I-131

Część II

Swobodny przepływ pracowników wewnątrz Unii Europejskiej

(red. naukowa tomu: *Zbigniew Hajn*)

1. Pojęcie i podstawy prawne swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii Europejskiej (Zbigniew Hajn)	II-1
1.1. Pojęcie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii Europejskiej	II-1
1.1.1. Regulacja	II-1
1.1.2. Istota swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii	II-2
1.1.3. Swobodny przepływ pracowników a swoboda przepływu osób i obywatelstwo Unii	II-2
1.1.4. Fundamentalny charakter swobody przepływu pracowników	II-9
1.1.5. Cel swobodnego przepływu pracowników	II-11
1.1.6. Zasięg terytorialny swobody przepływu pracowników	II-11
1.2. Podstawy prawne swobodnego przepływu pracowników	II-14
1.2.1. Charakter przepisów	II-14
1.2.2. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	II-14
1.2.3. Traktaty akcesyjne	II-17

1.2.4. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 14 grudnia 2007 r.	II-17
1.2.5. Prawo wtórne	II-18
Literatura uzupełniająca	II-19
Podstawowe dokumenty	II-20
Pytania podsumowujące	II-22
2. Zakres podmiotowy swobody przepływu pracowników (<i>Dagmara Skupień</i>)	II-23
2.1. Pojęcie pracownika	II-23
2.1.1. Potrzeba autonomicznej definicji	II-23
2.1.2. Przesłanki uznania za pracownika w rozumieniu art. 45 TFUE	II-25
2.1.3. Szczególny status sportowców, w tym piłkarzy zawodowych, w świetle art. 45 TFUE	II-34
2.1.4. Status pracownika przed nawiązaniem stosunku pracy i po jego ustaniu	II-38
2.1.5. Obywatelstwo UE jako przesłanka uznania za pracownika w rozumieniu art. 45 TFUE	II-39
2.1.6. Zakres podmiotowy swobody przepływu pracowników a ponadnarodowy aspekt tej swobody	II-42
2.1.6.1. Zatrudnienie na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej	II-42
2.1.6.2. Pracownicy przygraniczni	II-44
2.1.6.3. Status prawny pracowników delegowanych	II-46
2.2. Pojęcie członka rodziny pracownika	II-47
2.2.1. Ewolucja definicji członka rodziny w prawie Unii Europejskiej	II-47
2.2.2. Pojęcie współmałżonka oraz zarejestrowanego partnera	II-49
2.2.3. Zstępni i wstępni jako członkowie rodziny pracownika	II-51
2.2.4. Inni członkowie rodziny	II-53
Literatura uzupełniająca	II-55
Podstawowe dokumenty	II-55
Pytania podsumowujące	II-57
3. Zakres przedmiotowy swobodnego przepływu pracowników (<i>Anna Czaplńska</i>)	II-58
3.1. Uwagi wstępne	II-58
3.2. Prawo do korzystania z ofert pracy	II-60
3.3. Prawo swobodnego przemieszczania się na terytorium państw członkowskich	II-62
3.4. Pobyt pracownika migrującego w państwie członkowskim	II-69
3.4.1. Uwagi ogólne	II-69
3.4.2. Prawo pobytu	II-70
3.4.2.1. Pobyt do trzech miesięcy	II-70
3.4.2.2. Pobyt powyżej trzech miesięcy	II-71
3.4.3. Prawo stałego pobytu	II-77
3.4.4. Prawa pracowników związane z zatrudnieniem i pobytem w innym państwie członkowskim	II-80
3.5. Prawa członków rodziny	II-84
Literatura uzupełniająca	II-95
Podstawowe dokumenty	II-96
Pytania podsumowujące	II-96

4. Ograniczenia swobody przepływu pracowników (Monika Smusz-Kulesza)	II-98
4.1. Uwagi wstępne	II-98
4.1.1. Regulacja prawna	II-98
4.1.2. Uzasadnienie i istota ograniczeń	II-99
4.1.3. Rodzaje i przedmiot ograniczeń	II-100
4.2. Ograniczenia uzasadnione względami publicznymi	II-101
4.2.1. Zagadnienia wstępne	II-101
4.2.2. Pojęcie ograniczeń „uzasadnionych” względami porządku publicznego	II-103
4.2.3. Pojęcie względów porządku i bezpieczeństwa publicznego	II-104
4.2.4. Pojęcie względów zdrowia publicznego	II-105
4.2.5. Zasady ogólne wprowadzania i stosowania ograniczeń	II-107
4.2.5.1. Regulacja	II-107
4.2.5.2. Zakaz stosowania ograniczeń dla celów gospodarczych	II-108
4.2.5.3. Zasada proporcjonalności stosowania ograniczeń	II-109
4.2.5.4. Zasada indywidualizacji stosowania ograniczeń	II-110
4.2.5.5. Znaczenie uprzedniej karalności i karalności czynu w państwie przyjmującym	II-111
4.2.5.6. Stosowanie środków sprawdzających	II-114
4.2.5.7. Gwarancja ponownego wjazdu	II-114
4.2.6. Ochrona przed wydaleniem	II-114
4.2.7. Ochrona proceduralna	II-115
4.2.7.1. Notyfikacja decyzji	II-115
4.2.7.2. Prawo do odwołania się od decyzji	II-117
4.2.7.3. Niedopuszczalność dożywotniego zakazu pobytu	II-118
4.3. Wyłączenie zatrudnienia w administracji publicznej	II-118
4.3.1. Pojęcie administracji publicznej	II-118
4.3.2. Zakaz dyskryminacji w przypadku zatrudnienia w administracji publicznej	II-125
Literatura uzupełniająca	II-125
Podstawowe dokumenty	II-126
Pytania podsumowujące	II-127
 5. Równość traktowania (zakaz dyskryminacji) w zakresie zatrudnienia (Leszek Mitrus)	II-128
5.1. Regulacja i charakterystyka zakazu dyskryminacji pracowników migrujących	II-128
5.1.1. Regulacja	II-128
5.1.2. Charakterystyka zakazu dyskryminacji pracowników migrujących	II-130
5.2. Zakres zakazu dyskryminacji pracowników migrujących	II-134
5.2.1. Uwagi wstępne	II-134
5.2.2. Zakres podmiotowy	II-135
5.2.2.1. Pracownicy, osoby poszukujące zatrudnienia i byli pracownicy	II-135
5.2.2.2. Problem „dyskryminacji odwrotnej”	II-136
5.2.3. Zakres przedmiotowy	II-139
5.2.3.1. Podejmowanie zatrudnienia	II-139
5.2.3.2. Warunki zatrudnienia	II-141
5.3. Dyskryminacja bezpośrednia	II-142
5.4. Dyskryminacja pośrednia	II-143

5.4.1. Pojęcie	II-143
5.4.2. Przykłady dyskryminacji pośredniej	II-144
5.5. Środki utrudniające swobodę przemieszczania się pracowników	II-147
5.5.1. Definicja środków utrudniających swobodę przemieszczania się pracowników	II-147
5.5.2. Przykłady środków utrudniających swobodę przemieszczania się pracowników	II-147
5.6. Uzasadnienie odmiennego traktowania pracowników migrujących	II-151
5.7. Zakaz dyskryminacji pracowników migrujących a obywatelstwo Unii Europejskiej	II-154
5.7.1. Relacja między art. 45 TFUE a art. 21 TFUE	II-154
5.7.2. Zakaz dyskryminacji ze względu na obywatelstwo Unii Europejskiej	II-155
5.8. Uwaga końcowa	II-156
Literatura uzupełniająca	II-157
Podstawowe dokumenty	II-158
Pytania podsumowujące	II-161
6. Gwarancje i ułatwienia swobody przepływu pracowników (Małgorzata Kurzynoga)	II-163
6.1. Zabezpieczenie społeczne i wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych	II-163
6.1.1. Prawo do świadczeń z zakresu zabezpieczenia społecznego	II-163
6.1.1.1. Regulacja	II-163
6.1.1.2. Zasady koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego	II-165
6.1.1.3. Zakres podmiotowy europejskiego systemu zabezpieczeń społecznych	II-168
6.1.1.4. Zakres przedmiotowy europejskiego systemu zabezpieczeń społecznych	II-168
6.1.2. Wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych pracowników	II-169
6.2. Wspieranie wymiany młodych pracowników	II-171
6.3. Koordynacja swobodnego przepływu pracowników	II-172
6.3.1. Regulacja	II-172
6.3.2. Współpraca urzędów zatrudnienia	II-173
6.3.2.1. Współpraca państw członkowskich i Komisji Europejskiej	II-174
6.3.2.2. Współpraca w zakresie obsadzania wolnych miejsc pracy	II-174
6.3.2.3. Współpraca w zakresie kontroli równowagi na rynku pracy	II-176
6.3.2.4. Instytucje odpowiedzialne za współpracę urzędów zatrudnienia państw członkowskich	II-176
6.3.3. Europejskie Służby Zatrudnienia	II-179
6.3.3.1. Powstanie EURES	II-179
6.3.3.2. Struktura organizacyjna EURES	II-181
6.3.3.4. Usługi EURES	II-183
6.4. System SOLVIT jako alternatywa formalnego składania skarg	II-185
6.4.1. Regulacja	II-185
6.4.2. Ogólna charakterystyka systemu SOLVIT	II-185
6.4.3. Tryb funkcjonowania systemu SOLVIT	II-186
6.4.4. Obszary działania SOLVIT	II-187
Literatura uzupełniająca	II-188
Podstawowe dokumenty	II-189
Pytania podsumowujące	II-189

Część III

Prawo przedsiębiorczości i prawo spółek

(Aleksandra Gawrysiak-Zabłocka)

Seksja I. Prawo przedsiębiorczości

1. Prawo przedsiębiorczości	III-1
1.1. Źródła prawa	III-1
1.2. Pojęcie i zakres przedmiotowy swobody przedsiębiorczości	III-2
1.2.1. Pierwotna i wtórna swoboda przedsiębiorczości	III-3
1.2.1.1. Pierwotna swoboda przedsiębiorczości	III-3
1.2.1.2. Wtórna swoboda przedsiębiorczości	III-4
1.2.1.3. Różnice między pierwotną a wtórną swobodą przedsiębiorczości	III-6
1.2.2. Uprawnienia akcesoryjne względem swobody przedsiębiorczości	III-6
1.2.3. Działalność wyłączona z zakresu swobody przedsiębiorczości	III-9
1.2.3.1. Działalność, która w jednym z państw członkowskich jest związana, choćby przejściowo, z wykonywaniem władzy publicznej	III-9
1.2.3.2. Upoważnienie do wyłączania niektórych rodzajów działalności ze stosowania postanowień rozdziału „Prawo przedsiębiorczości”	III-11
1.3. Delimitacja swobody przedsiębiorczości w prawie Unii Europejskiej	III-11
1.3.1. Swoboda przedsiębiorczości a zakaz dyskryminacji (artykuł 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)	III-11
1.3.2. Swoboda przedsiębiorczości a swobodny przepływ pracowników	III-12
1.3.3. Swoboda przedsiębiorczości a swobodny przepływ usług	III-14
1.3.4. Swoboda przedsiębiorczości a swobodny przepływ kapitału	III-16
1.3.5. Swoboda przedsiębiorczości a swobodny przepływ towarów	III-18
1.4. Zakres podmiotowy swobody przedsiębiorczości	III-19
1.4.1. Osoby fizyczne – obywatele innego państwa członkowskiego	III-19
1.4.2. Spółki – przynależne innego państwa członkowskiego	III-20
1.4.2.1. Definicja spółki	III-20
1.4.2.2. Warunki korzystania ze swobody przedsiębiorczości przez spółkę	III-21
1.4.3. Przynależni państwa członkowskiego w stosunku do swego państwa	III-22
1.4.4. Przynależni państw trzecich i bezpaństwowcy	III-25
1.5. Ograniczenia swobody przedsiębiorczości	III-26
1.5.1. Podział według kryterium charakteru regulacji powodującej ograniczenie	III-26
1.5.1.1. Ograniczenia dyskryminujące	III-26
1.5.1.2. Ograniczenia niedyskryminujące	III-27
1.5.2. Podział według kryterium źródła pochodzenia ograniczenia	III-29
1.5.2.1. Ograniczenia pochodzące od państwa przyjmującego	III-29
1.5.2.2. Ograniczenia pochodzące od państwa pochodzenia	III-29
1.5.2.3. Ograniczenia pochodzące od instytucji Unii	III-30
1.5.2.4. Ograniczenia pochodzące od podmiotów indywidualnych	III-30
1.5.3. Ograniczenia swobody przedsiębiorczości a negacja swobody przedsiębiorczości	III-33
1.5.4. Ograniczenia swobody przedsiębiorczości a sytuacje, w których nie mają zastosowania przepisy o swobodzie przedsiębiorczości	III-34

1.6. Możliwość uzasadniania ograniczeń swobody przedsiębiorczości	III-35
1.6.1. Uwagi wstępne	III-35
1.6.2. Porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne lub zdrowie publiczne	III-35
1.6.3. Bezwzględne wymogi dotyczące dobra ogólnego	III-38
1.7. Nadużycie swobody	III-43
Literatura uzupełniająca	III-45
Podstawowe dokumenty	III-46
Pytania podsumowujące	III-47

Sekcja II. Prawo spółek

1. Pojęcie i źródła europejskiego prawa spółek	III-51
1.1. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej a prawo spółek	III-51
1.2. Zasady ogólne prawa Unii Europejskiej a prawo spółek	III-52
1.3. Prawo pochodne a prawo spółek	III-53
1.4. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości a prawo spółek	III-60
1.5. Dokumenty Komisji i raporty ekspertów a prawo spółek	III-61
Literatura uzupełniająca	III-61
Podstawowe dokumenty	III-62
Pytania podsumowujące	III-62
 2. Specyficzne kwestie związane ze swobodą przedsiębiorczości spółek oraz ze swobodą przepływu kapitału w kontekście prawa spółek	 III-63
2.1. Uwagi wstępne	III-63
2.2. Transgraniczne przeniesienie siedziby spółki	III-64
2.3. Połączenia i podziały transgraniczne	III-70
2.4. „Złota akcja”	III-71
Literatura uzupełniająca	III-73
Podstawowe dokumenty	III-73
Pytania podsumowujące	III-74
 3. Harmonizacja krajowego prawa spółek	III-75
3.1. Uwagi wstępne	III-75
3.2. Przegląd ważniejszych postanowień dyrektyw i zaleceń europejskiego prawa spółek	III-77
3.2.1. Regulacje odnoszące się do spółek akcyjnych, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek komandytowo-akcyjnych	III-77
3.2.1.1. Ujawnianie dokumentów i danych	III-78
3.2.1.1.1. Dyrektywa 2009/101	III-78
3.2.1.1.2. Jedenasta Dyrektywa	III-84
3.2.1.1.3. Zielona księga z dnia 4 listopada 2009 r.	III-87
3.2.1.2. Odpowiedzialność osób działających w imieniu spółki w organizacji	III-88
3.2.1.3. Ważność zobowiązań spółki	III-88
3.2.1.4. Nieważność spółki	III-89
3.2.1.5. Transgraniczne łączenie się spółek kapitałowych	III-91
3.2.2. Regulacje odnoszące się do spółek kapitałowych i niektórych spółek osobowych	III-93
3.2.2.1. Czwarta Dyrektywa – roczne sprawozdania finansowe	III-95
3.2.2.2. Siódma Dyrektywa – konsolidowane sprawozdania finansowe	III-95
3.2.2.3. Dyrektywa 2006/43/WE – badanie rocznych sprawozdań finansowych	III-96

3.2.3. Regulacje odnoszące się jedynie do spółek akcyjnych	III-97
3.2.3.1. Druga Dyrektywa – dyrektywa kapitałowa	III-97
3.2.3.1.1. Uwagi wstępne	III-97
3.2.3.1.2. Minimalny kapitał zakładowy	III-97
3.2.3.1.3. Wniesienie wkładów na pokrycie kapitału zakładowego	III-98
3.2.3.1.4. Tak zwane nabycie postinkorporacyjne	III-99
3.2.3.1.5. Wypłaty na rzecz akcjonariuszy	III-101
3.2.3.1.6. Zakaz obejmowania własnych akcji	III-102
3.2.3.1.7. Nabywanie akcji własnych	III-102
3.2.3.1.8. Podwyższenie kapitału zakładowego i emisja papierów wartościowych zamiennych na akcje lub inkorporujących prawo do objęcia akcji	III-102
3.2.3.1.9. Obniżenie kapitału zakładowego i umorzenie akcji	III-108
3.2.3.1.10. Większość niezbędna do podjęcia uchwał akcjonariuszy	III-108
3.2.3.1.11. Równość akcjonariuszy	III-109
3.2.3.2. Trzecia Dyrektywa – łączenie spółek akcyjnych	III-109
3.2.3.3. Szósta Dyrektywa – podział spółek akcyjnych	III-112
3.2.4. Regulacje odnoszące się do spółek, których papiery wartościowe są notowane na rynku regulowanym	III-113
3.2.4.1. Dyrektywa 2004/25 – przejmowanie spółki	III-114
3.2.4.2. Dyrektywa 2007/36 – wykonywanie niektórych praw akcjonariuszy	III-116
3.2.4.3. System wynagrodzeń dyrektorów	III-117
3.2.4.4. Rola dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej i komisji rady (nadzorczej)	III-118
3.2.5. Regulacje odnoszące się do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (i ewentualnie spółek akcyjnych)	III-118
3.2.5.1. Spółki jednoosobowe	III-118
Literatura uzupełniająca	III-121
Podstawowe dokumenty	III-121
Pytania podsumowujące	III-124
4. Ponadnarodowe formy spółek	III-126
4.1. Miejsce regulacji dotyczących ponadnarodowych form spółek w prawie Unii Europejskiej	III-127
4.2. Europejskie ugrupowanie (zgrupowanie) interesów gospodarczych	III-129
4.3. Spółka europejska	III-130
4.3.1. Sposoby tworzenia spółek europejskich	III-132
4.3.2. Struktura spółek europejskich	III-133
4.3.3. Przenoszenie siedziby statutowej spółki europejskiej	III-134
4.3.4. Uczestnictwo pracowników w spółce europejskiej	III-135
4.4. Spółdzielnia europejska	III-136
4.5. Projekty powołania innych ponadnarodowych form organizacyjnych	III-137
4.5.1. Europejska spółka prywatna	III-137
4.5.2. Stowarzyszenie europejskie, europejska spółka wzajemna, fundacja europejska	III-138
Literatura uzupełniająca	III-138
Podstawowe dokumenty	III-139
Pytania podsumowujące	III-140

Część IV**Swoboda świadczenia usług w Unii Europejskiej****(Małgorzata Kożuch)**

1. Zasady ogólne dotyczące swobody świadczenia usług	IV-1
1.1. Ogólna charakterystyka swobody świadczenia usług w prawie Unii Europejskiej	IV-1
1.2. Zakaz dyskryminacji w zakresie zastosowania Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (art. 18 TFUE) a swoboda świadczenia usług	IV-8
1.3. Bezpośredni skutek przepisów Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w zakresie swobody świadczenia usług	IV-10
1.4. Prawo wjazdu i pobytu osób korzystających ze swobody świadczenia usług	IV-14
Literatura uzupełniająca	IV-17
Podstawowe dokumenty	IV-18
Pytania podsumowujące	IV-20
 2. Prawo pierwotne i sektorowe dotyczące swobody świadczenia usług	IV-21
2.1. Reguły prawa traktatowego dotyczące swobody świadczenia usług	IV-21
2.2. Zakres podmiotowy	IV-22
2.3. Definicja swobody świadczenia usług	IV-25
2.3.1. Niematerialny charakter świadczenia	IV-26
2.3.1.1. Przepisy dotyczące sportu	IV-32
2.3.2. Element transgraniczny	IV-33
2.3.3. Element czasowy	IV-38
2.3.4. Ekonomiczny charakter świadczenia	IV-41
2.4. Kwalifikacje zawodowe	IV-48
2.5. Ograniczenia w zakresie korzystania ze swobody świadczenia usług	IV-66
2.5.1. System tak zwanego usprawiedliwiania ograniczeń	IV-67
2.5.1.1. Wykonywanie władzy publicznej	IV-68
2.5.1.2. Bezpieczeństwo publiczne, porządek publiczny oraz zdrowie publiczne	IV-73
2.5.2. Ochrona nadrzędnego interesu publicznego	IV-78
2.6. Swoboda świadczenia usług a prawa podstawowe	IV-80
2.7. Świadczenie usług w zakresie zawodu adwokata – dyrektywa 77/249	IV-82
2.7.1. Podstawy formalne świadczenia usług	IV-83
2.7.2. Zasady wykonywania zawodu	IV-83
2.7.3. Ograniczenia w zakresie czynności zawodowych	IV-85
2.7.4. Forma wykonywania zawodu	IV-92
2.8. Postanowienia regulowane odrębnie	IV-92
Literatura uzupełniająca	IV-95
Podstawowe dokumenty	IV-95
Pytania podsumowujące	IV-100
 3. Dyrektywa 2006/123 o usługach na rynku wewnętrznym	IV-101
3.1. Wprowadzenie	IV-101
3.2. Zakres terytorialny i osobowy dyrektywy	IV-104
3.3. Zakres przedmiotowy dyrektywy	IV-104
3.4. Wymogi, ograniczenia i wyłączenia	IV-107
3.4.1. Nadrzędny interes publiczny	IV-108
3.4.2. Wyłączenia generalne	IV-111
3.5. Relacja do innych aktów prawa wtórnego	IV-113

3.6. Przepisy integracyjne dla rynku wewnętrznego	IV-115
3.6.1. Prawa odbiorców usług	IV-119
3.6.2. Obowiązki informacyjne	IV-121
3.6.3. Współpraca administracyjna	IV-123
3.6.4. Nadzór nad usługodawcami	IV-127
Literatura uzupełniająca	IV-130
Podstawowe dokumenty	IV-131
Pytania podsumowujące	IV-132

Część V

Swoboda przepływu kapitału i usługi finansowe w Unii Europejskiej

(Bartosz Bacia, Anna Zawidzka)

Sekcja I

Swoboda przepływu kapitału i płatności (Anna Zawidzka)

1. Swoboda przepływu kapitału i płatności	v-1
1.1. Wprowadzenie	v-1
1.2. Stopniowa liberalizacja przepływu kapitału przed rokiem 1994	v-2
1.3. Pełna traktatowa liberalizacja przepływu kapitału	v-5
1.4. Źródła prawa	v-6
1.5. Pojęcie przepływu kapitału	v-9
1.6. Kapitał a płatności	v-13
1.7. Swoboda przepływu kapitału a inne swobody rynku wewnętrznego	v-15
1.8. Przeszkody w swobodnym przepływie kapitału	v-21
1.9. Dopuszczalne ograniczenia swobody przepływu kapitału	v-24
1.9.1. Wyjątki traktatowe	v-25
1.9.2. Wyjątki orzecznictwa	v-29
1.10. Nabywanie nieruchomości	v-32
1.11. Złote akcje	v-36
1.12. Przepływ kapitału między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a państwami trzecimi	v-39
Literatura uzupełniająca	v-41
Podstawowe dokumenty	v-41
Pytania podsumowujące	v-43

Sekcja II

Swoboda świadczenia usług finansowych (Bartosz Bacia)

2. Swoboda świadczenia usług finansowych	v-47
2.1. Unijny rynek usług finansowych w świetle Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	v-47
2.1.1. Pojęcie unijnego rynku wewnętrznego	v-47
2.1.2. Pojęcie swobody świadczenia usług w świetle Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości	v-47
2.1.3. Dyskryminacja w swobodnym świadczeniu usług	v-49
2.1.4. Zasada jednolitego paszportu jako wyraz swobody świadczenia usług	v-51
2.1.5. Stosowanie postanowień Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w sektorze usług finansowych	v-52

2.1.6. Zasady nadzoru państwa macierzystego a jednolita licencja	v-52
2.1.7. Rozumienie swobody świadczenia usług w kontekście ryнку finansowego	v-54
2.1.8. Związek między swobodą przepływu kapitału a swobodą świadczenia usług	v-55
2.1.9. Ograniczenia swobody świadczenia usług finansowych	v-57
2.1.10. Swoboda świadczenia usług a ochrona konsumentów usług finansowych	v-58
2.2. Proces harmonizacji europejskiego prawa finansowego	v-59
2.2.1. Geneza	v-59
2.2.2. Etapy harmonizacji	v-61
2.2.3. Plan Działania w zakresie Usług Finansowych	v-62
2.2.3.1. Geneza	v-62
2.2.3.2. Implementacja	v-63
2.2.3.3. Zielona księga w sprawie polityki w zakresie usług finansowych	v-65
2.2.3.4. Biała księga w sprawie polityki usług finansowych	v-65
2.3. Proces Lamfalussy'ego	v-67
2.3.1. Rys historyczny	v-67
2.3.2. Proces decyzyjny	v-68
2.3.3. Konsekwencje dla architektury rynku finansowego	v-70
2.3.4. Rola komitetów doradczych	v-71
2.4. Ochrona konsumentów usług finansowych w Unii Europejskiej	v-72
2.4.1. Źródła ochrony nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego w prawie Unii Europejskiej	v-72
2.4.2. Klauzula porządku publicznego z art. 52 TFUE w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości	v-74
2.4.3. Podstawy traktatowe aktów prawa pochodnego dotyczących ochrony konsumentów	v-75
2.4.4. Ochrona konsumentów usług finansowych w okresie następującym po przyjęciu Planu Działania w zakresie Usług Finansowych	v-76
2.4.5. Ochrona inwestorów w dyrektywie 2004/39/WE (dyrektywa MiFID)	v-77
2.4.5.1. Reżim regulacyjny dyrektywy MiFID	v-77
2.4.5.2. Dostęp inwestorów do informacji	v-78
2.4.5.3. Wymogi wobec treści informacji przekazywanych inwestorom	v-79
2.4.5.4. Wymóg przedstawienia ryzyka związanego z inwestycją	v-80
2.4.5.5. Sposób przedstawienia informacji o kosztach inwestycji	v-80
2.4.5.6. Ocena dopasowania profilu inwestycji do klienta	v-81
2.4.5.7. Wymóg best execution	v-81
2.4.6. Usługi finansowe świadczone na odległość (dyrektywa 2002/65/WE)	v-82
2.4.6.1. Geneza regulacji	v-82
2.4.6.2. Zakres regulacji	v-83
2.4.6.3. Prawa konsumenta w na etapie przedkontraktowym	v-83
2.4.6.4. Umowne prawo odstąpienia	v-83
2.4.6.5. Ochrona przed <i>cold calling</i>	v-84
2.4.6.6. Ciężar dowodu przerzucony na dostawcę	v-84
2.4.7. Usługi płatnicze: Jednolity Obszar Płatności w Euro i dyrektywa 2007/64/WE	v-85

2.4.7.1. Jednolity Obszar Płatności w Euro	v-85
2.4.7.2. Dyrektywa w sprawie usług płatniczych	v-86
2.4.7.2.1. Zakres regulacji	v-86
2.4.7.2.2. Maksymalna harmonizacja	v-87
2.4.7.2.3. Reżim ochronny	v-87
2.4.7.2.4. Sposoby rozwiązywania sporów	v-89
2.4.8. Ochrona kredytobiorców – dyrektywa w sprawie umów o kredyt konsumencki (dyrektywa 2008/48/WE)	v-90
2.4.8.1. Geneza regulacji	v-90
2.4.8.2. Zakres regulacji	v-91
2.4.8.3. Prawo konsumenta do informacji	v-92
2.4.8.4. Umowne prawo odstąpienia	v-93
2.4.8.5. Alternatywne sposoby rozwiązywania sporów	v-94
2.4.9. Ochrona depozytów (dyrektywa 94/19/WE)	v-94
2.4.9.1. Geneza i zakres regulacji	v-94
2.4.9.2. Zmiany regulacji wprowadzone wskutek kryzysu finansowego	v-95
2.5. Swoboda świadczenia usług finansowych w odniesieniu do wybranych kategorii podmiotów rynkowych	v-96
2.5.1. Wymagania wobec instytucji kredytowych	v-96
2.5.1.1. Rys historyczny	v-96
2.5.1.2. Zakres regulacji	v-97
2.5.1.3. Wymogi licencyjne wobec instytucji kredytowych	v-98
2.5.1.4. Obowiązek notyfikacyjny w przypadku działalności transgranicznej	v-99
2.5.1.5. Przestanki cofnięcia licencji bankowej	v-100
2.5.2. Funkcjonowanie funduszy inwestycyjnych (dyrektywa 85/611/EWG – dyrektywa UCITS)	v-100
2.5.2.1. Geneza i zakres regulacji	v-100
2.5.2.2. Wymogi licencyjne dla spółki zarządzającej UCITS	v-101
2.5.2.3. Wymogi licencyjne dla samodzielnie działającego UCITS	v-102
2.5.2.4. Przestanki cofnięcia licencji	v-102
2.5.2.5. Najnowsze zmiany reżimu regulacyjnego	v-102
2.5.3. Alternatywne fundusze inwestycyjne	v-103
2.5.3.1. Geneza i zakres regulacji	v-103
2.5.3.2. Selektywne stosowanie zasady minimalnej harmonizacji	v-104
2.5.3.3. Wymogi licencyjne dla zarządzającego alternatywnym funduszem inwestycyjnym	v-104
2.5.3.4. Przestanki cofnięcia licencji dla zarządzającego alternatywnym funduszem inwestycyjnym	v-105
2.5.4. Agencje ratingowe	v-105
2.5.4.1. Geneza regulacji	v-105
2.5.4.2. Zakres regulacji	v-106
2.5.4.3. Przestanki rejestracji	v-107
2.5.4.4. Proces rejestracji	v-109
2.5.4.5. Przestanki wydania decyzji o cofnięciu rejestracji	v-110
2.5.4.6. Najnowsze zmiany w reżimie regulacyjnym	v-110
Literatura uzupełniająca	v-110
Podstawowe dokumenty	v-110
Pytania podsumowujące	v-115

Część VI**Wspólne reguły konkurencji Unii Europejskiej***(Agata Jurcewicz-Gomułka, Tadeusz Skoczny)*

1. Podstawy i zakres wspólnych reguł konkurencji Unii Europejskiej	VI-1
1.1. Aksjologiczne podstawy wspólnych reguł konkurencji Unii Europejskiej	VI-1
1.1.1. Reguły wolnego handlu a reguły konkurencji	VI-1
1.1.2. Ochrona „skutecznej konkurencji”	VI-4
1.2. Grupy i rodzaje wspólnych reguł konkurencji Unii Europejskiej	VI-6
1.2.1. Dwie grupy reguł konkurencji	VI-6
1.2.2. Generalne i sektorowe reguły konkurencji	VI-7
1.3. Źródła, charakter i rozwój prawa konkurencji Unii Europejskiej	VI-9
1.3.1. Źródła pierwotnego i wtórnego prawa konkurencji	VI-9
1.3.2. Charakter norm unijnego prawa konkurencji	VI-13
1.3.3. Rozwój unijnego prawa konkurencji	VI-15
Literatura uzupełniająca	VI-16
Podstawowe dokumenty	VI-17
Pytania podsumowujące	VI-17
 2. Zakaz praktyk ograniczających konkurencję	VI-19
2.1. Praktyki ograniczające konkurencję	VI-19
2.1.1. Zakres przedmiotowy zakazu praktyk ograniczających konkurencję	VI-19
2.1.2. Zakres podmiotowy zakazów praktyk ograniczających konkurencję	VI-21
2.1.3. Wpływ na handel między państwami członkowskimi	VI-23
2.1.3.1. Rola przesłanki wpływu na handel między państwami członkowskimi	VI-23
2.1.3.2. Szczegółowe zasady oceny wpływu na handel między państwami członkowskimi	VI-25
2.1.4. Zakres przestrzenny stosowania zakazów praktyk ograniczających konkurencję (stosowanie eksterytorialne)	VI-26
2.2. Względny zakaz porozumień ograniczających konkurencję (art. 101 TFUE)	VI-28
2.2.1. Zakres i istota zakazu porozumień ograniczających konkurencję	VI-28
2.2.2. Porozumienia zakazane	VI-28
2.2.2.1. Traktatowe i orzecznicze przesłanki zakazu porozumień ograniczających konkurencję	VI-28
2.2.2.2. Formy zakazanej kooperacji przedsiębiorstw	VI-30
2.2.2.3. Przejawy zakłócania konkurencji na rynku wewnętrznym	VI-32
2.2.2.4. Odczuwalność i bagatelność ograniczeń konkurencji	VI-33
2.2.2.4.1. Odczuwalne ograniczanie konkurencji	VI-33
2.2.2.4.2. Porozumienia bagatelne	VI-33
2.2.2.5. Antykonkurencyjny cel lub skutek	VI-35
2.2.2.6. Przykładowe wyliczenie porozumień zakazanych	VI-36
2.2.2.7. Porozumienia horyzontalne i wertykalne	VI-37
2.2.2.8. Najpoważniejsze ograniczenia konkurencji	VI-38
2.2.3. Skutki naruszenia zakazu porozumień ograniczających konkurencję (art. 101 ust. 2 TFUE)	VI-38
2.3. Wyłączenie spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję (art. 101 ust. 3 TFUE)	VI-40
2.3.1. Istota i przesłanki wyłączenia	VI-40
2.3.2. Szczegółowe zasady oceny przesłanek z art. 101 ust. 3 TFUE	VI-42
2.3.3. Wyłączenia grupowe	VI-47

2.3.3.1. Ogólne zasady ustanawiania wyłączeń grupowych	VI-47
2.3.3.2. Wyłączone porozumienia horyzontalne	VI-49
2.3.3.2.1. Grupowe wyłączenie porozumień specjalizacyjnych ...	VI-49
2.3.3.2.2. Grupowe wyłączenie porozumień badawczo-rozwojowych	VI-51
2.3.3.2.3. Szczegółowe zasady oceny porozumień kooperacji horyzontalnej	VI-53
2.3.3.3. Wyłączone porozumienia wertykalne	VI-56
2.3.3.3.1. Grupowe wyłączenie porozumień wertykalnych	VI-56
2.3.3.3.2. Szczegółowe zasady oceny porozumień zawierających ograniczenia wertykalne	VI-59
2.3.3.3.3. Wyłączenie porozumień wertykalnych w sektorze pojazdów silnikowych	VI-62
2.3.3.3.4. Szczegółowe zasady oceny ograniczeń wertykalnych w porozumieniach wertykalnych w sektorze pojazdów silnikowych	VI-64
2.3.3.4. Wyłączone porozumienia transferu technologii	VI-66
2.3.3.4.1. Grupowe wyłączenie porozumień transferu technologii	VI-66
2.3.3.4.2. Szczegółowe zasady oceny porozumień dotyczących transferu technologii	VI-69
2.3.3.5. Sektorowe wyłączenia grupowe	VI-70
2.4. Bezwzględny zakaz nadużywania pozycji dominującej (art. 102 TFUE)	VI-70
2.4.1. Zakres i istota zakazu nadużywania pozycji dominującej na rynku	VI-70
2.4.2. Wyznaczenie rynku właściwego	VI-71
2.4.3. Pozycja dominująca na rynku właściwym	VI-74
2.4.3.1. Pozycja dominująca	VI-74
2.4.3.2. Kolektywna pozycja dominująca	VI-77
2.4.4. Nadużywanie pozycji dominującej na rynku	VI-78
2.4.4.1. Zakazane nadużywanie pozycji dominującej	VI-78
2.4.4.2. Praktyki wykluczające	VI-80
2.4.4.3. Praktyki eksploatacyjne	VI-84
2.4.4.4. Doktryny obronne na gruncie art. 102 TFUE (niestwierdzenie nadużycia pozycji dominującej)	VI-86
2.5. Reguły stosowania art. 101 i 102 TFUE	VI-88
2.5.1. Podstawy prawne i ich rozwój	VI-88
2.5.1.1. Podstawy traktatowe	VI-88
2.5.1.2. Pierwsze rozporządzenie wykonawcze (rozporządzenie nr 17/62)	VI-89
2.5.1.3. Nowe rozporządzenie wykonawcze (rozporządzenie nr 1/2003)	VI-89
2.5.2. Reguły stosowania art. 101 i 102 TFUE przewidziane rozporządzeniem nr 1/2003	VI-91
2.5.2.1. Reguły podstawowe	VI-91
2.5.2.2. Decyzje Komisji w przypadku stwierdzenia praktyki ograniczającej konkurencję	VI-93
2.5.2.3. Listy wyjaśniające Komisji	VI-94
2.5.2.4. Kary pieniężne w postępowaniu antymonopolowym	VI-95
2.5.2.4.1. Rodzaje kar pieniężnych	VI-95
2.5.2.4.2. Szczegółowe zasady nakładania kar; program darowania i łagodzenia kar	VI-96
2.5.2.5. Uгода w sprawach kartelowych	VI-97

2.5.2.6. Szczegółowe elementy postępowań w sprawach konkurencji prowadzonych przez Komisję	VI-98
2.5.2.6.1. Złożenie skargi	VI-98
2.5.2.6.2. Postępowanie dowodowe	VI-100
2.5.2.6.3. Prawa stron	VI-102
2.5.2.7. Współpraca Komisji z organami i sądami krajowymi	VI-103
2.5.2.7.1. Komisja – organy ochrony konkurencji państw członkowskich Unii Europejskiej	VI-103
2.5.2.7.2. Komisja – sądy w państwach członkowskich Unii Europejskiej	VI-104
2.5.2.8. Kontrola sądowa decyzji Komisji	VI-106
Literatura uzupełniająca	VI-107
Podstawowe dokumenty	VI-108
Pytania podsumowujące	VI-110
3. Prewencyjna kontrola koncentracji przedsiębiorstw	VI-112
3.1. Przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji w systemie prawa ochrony konkurencji Unii Europejskiej	VI-112
3.1.1. Rozwój i aktualny stan podstaw prawnych przeciwdziałania nadmiernej koncentracji w Unii Europejskiej	VI-112
3.1.1.1. Koncentracja a wspólne reguły konkurencji	VI-112
3.1.1.2. Przeciwdziałanie antykonkurencyjnej koncentracji a prawo pierwotne Unii Europejskiej	VI-113
3.1.1.3. Ustanowienie prewencyjnej kontroli koncentracji przedsiębiorstw na podstawie prawa wtórnego	VI-114
3.1.2. Istota i model prawny prewencyjnej kontroli koncentracji przedsiębiorstw w Unii Europejskiej	VI-116
3.2. Przedmiot kontroli	VI-117
3.2.1. „Koncentracje przedsiębiorstw” jako przedmiot kontroli; pojęcie i rodzaje	VI-117
3.2.1.1. Legalna definicja koncentracji	VI-117
3.2.1.2. Przedsiębiorstwo	VI-118
3.2.1.3. Koncentracje horyzontalne, wertykalne i konglomeratowe	VI-119
3.2.2. Połączenia (fuzje)	VI-120
3.2.3. Przejęcia kontroli (akwizycje)	VI-120
3.2.3.1. Stan faktyczny przejęcia kontroli	VI-120
3.2.3.2. Istota (podstawy) przejmowanej kontroli	VI-121
3.2.3.3. Podmioty przejmujące kontrolę i ich rodzaje	VI-122
3.2.3.4. Formy przejęcia kontroli (środki kontroli)	VI-123
3.2.3.5. Przedmiot przejmowanej kontroli	VI-123
3.2.3.6. Konsekwencje wymogu „trwałości koncentracji” dla poddania przejęcia kontroli przepisom rozporządzenia nr 139/2004	VI-124
3.2.3.7. Kontrola wyłączna	VI-125
3.2.3.8. Kontrola wspólna	VI-126
3.2.3.9. Zmiany jakości kontroli	VI-126
3.2.4. Utworzenie pełnofunkcyjnego przedsiębiorstwa wspólnego	VI-127
3.2.4.1. Koncentracja a kooperacja przedsiębiorstw	VI-127
3.2.4.2. Pełnofunkcyjne przedsiębiorstwo wspólne	VI-128
3.2.5. Wyjątki	VI-130
3.3. Właściwość organów kontroli i jej zasięg	VI-131

3.3.1. Podział właściwości między Komisję a krajowe organy ochrony konkurencji	VI-131
3.3.1.1. Wyłączność jurysdykcji Unii Europejskiej i właściwości Komisji Europejskiej	VI-131
3.3.1.2. Wzajemne przekazywanie sobie spraw między Komisją a organami ochrony konkurencji państw członkowskich	VI-133
3.3.2. Kryteria koncentracji o wymiarze unijnym	VI-137
3.3.2.1. Progi wymiaru unijnego	VI-137
3.3.2.1.1. Wymiar unijny koncentracji; dwa testy wymiaru unijnego	VI-137
3.3.2.1.2. Charakterystyka ogólna testów wymiaru unijnego	VI-138
3.3.2.1.3. Pojęcie przedsiębiorstwa uczestniczącego w koncentracji	VI-139
3.3.2.2. Zasady obliczania obrotu	VI-141
3.3.2.2.1. Uwagi wstępne	VI-141
3.3.2.2.2. Pojęcie obrotu	VI-141
3.3.2.2.3. Obliczanie obrotu i sprawozdania finansowe	VI-144
3.3.2.2.4. Przypisywanie obrotu przedsiębiorstw należących do grup przedsiębiorstw	VI-144
3.3.2.2.5. Obliczanie obrotu instytucji kredytowych i innych instytucji finansowych oraz zakładów ubezpieczeń	VI-145
3.4. Kryteria oceny koncentracji	VI-146
3.4.1. Legalna definicja kryteriów oceny koncentracji podlegających kontroli na podstawie rozporządzenia nr 139/2004	VI-146
3.4.1.1. Uwagi wstępne	VI-146
3.4.1.2. Zmiana podstawowego testu konkurencji z dniem 1 maja 2004 r.	VI-147
3.4.1.3. Antykonkurencyjne skutki koncentracji horyzontalnych i niehoryzontalnych	VI-149
3.4.1.4. Dodatkowe kryteria oceny koncentracji środki zaradcze	VI-150
3.4.2. Podstawowe kryteria i miary oceny koncentracji horyzontalnych i niehoryzontalnych	VI-151
3.4.2.1. Uwagi wstępne	VI-151
3.4.2.1.1. Ocena koncentracji – charakterystyka ogólna	VI-151
3.4.2.1.2. Udział w rynku i poziomy koncentracji	VI-152
3.4.2.1.3. Skutki nieskoordynowane i skoordynowane	VI-153
3.4.2.1.4. Czynniki wyrównawcze antykonkurencyjnych skutków koncentracji	VI-154
3.4.2.2. Podstawowe kryteria i miary oceny koncentracji horyzontalnych	VI-154
3.4.2.2.1. Udziały w rynku i poziomy koncentracji	VI-154
3.4.2.2.2. Antykonkurencyjne skutki nieskoordynowane (jednostronne)	VI-155
3.4.2.2.3. Antykonkurencyjne skutki skoordynowane	VI-157
3.4.2.2.4. Skutki antykonkurencyjne połączenia z potencjalnym konkurentem i połączeń stwarzających lub wzmacniających siłę nabywczą na rynkach stanowiących kolejny szczebel obrotu	VI-158
3.4.2.3. Podstawowe kryteria i miary oceny koncentracji niehoryzontalnych	VI-159

3.4.2.3.1. Udział w rynku i poziomy koncentracji w przypadku koncentracji niehoryzontalnych	VI-159
3.4.2.3.2. Efekty nieskoordynowane i skoordynowane koncentracji wertykalnych	VI-160
3.4.3.3.3. Efekty nieskoordynowane i skoordynowane koncentracji konglomeratowych	VI-167
3.4.3. Czynniki wyrównawcze i obrona przed zakazem	VI-170
3.4.3.1. Uwagi wstępne	VI-170
3.4.3.2. Wyrównawcza siła nabywca	VI-171
3.4.3.3. Nowe wejścia na rynek	VI-171
3.4.3.4. Korzyści efektywnościowe	VI-172
3.4.3.5. Przedsiębiorstwo upadające	VI-174
3.4.5. Dodatkowe kryteria oceny tworzenia wspólnych przedsiębiorstw i ograniczeń dodatkowych	VI-175
3.4.5.1. Ocena wspólnych przedsiębiorstw w świetle art. 101 i 102 TFUE	VI-175
3.4.5.2. Granice akceptacji ograniczeń dodatkowych	VI-175
3.4.5.2.1. Uwagi wstępne; pojęcie „ograniczeń dodatkowych”	VI-175
3.4.5.2.2. Zasady mające zastosowanie wobec najczęściej spotykanych ograniczeń w przypadku kupna/sprzedaży przedsiębiorstwa	VI-177
3.4.5.2.3. Zasady mające zastosowanie wobec najczęściej spotykanych ograniczeń w przypadku tworzenia pełnofunkcyjnych przedsiębiorstw wspólnych	VI-179
3.4.6. Środki zaradcze	VI-179
3.4.6.1. Uwagi wstępne	VI-179
3.4.6.2. Podstawowe rodzaje środków zaradczych	VI-183
3.4.6.2.1. Zbycie przedsiębiorstwa na rzecz odpowiedniego nabywcy	VI-183
3.4.6.2.2. Usunięcie powiązań z konkurentami	VI-185
3.4.6.2.3. Inne środki zaradcze	VI-186
3.4.6.2.4. Klauzula przeglądowa	VI-187
3.4.6.3. Procedura proponowania zobowiązań	VI-187
3.4.6.4. Wymogi dotyczące wykonania zobowiązań	VI-189
3.5. Zasady i przebieg postępowania w sprawach koncentracji i podejmowane w nim decyzje Komisji	VI-190
3.5.1. Podstawowe zasady postępowania i zakres regulacji	VI-190
3.5.2. Prewencyjność kontroli	VI-191
3.5.2.1. Zgłoszenie zamiaru koncentracji	VI-191
3.5.2.2. Czasowy zakaz dokonania koncentracji	VI-192
3.5.3. Dwufazowość postępowania przed Komisją	VI-193
3.5.3.1. Badanie wstępne (pierwszy etap postępowania) i decyzje wydawane na zakończenie	VI-193
3.5.3.1.1. Pełne badanie wstępne i decyzja w pełnej wersji	VI-193
3.5.3.1.2. Procedura uproszczona i decyzja w formie skróconej	VI-194
3.5.3.2. Badanie zasadnicze (drugi etap postępowania) i decyzje wydawane na zakończenie	VI-196
3.5.4. Środki zapewniania skuteczności kontroli Komisji	VI-198
3.5.4.1. Żądanie informacji	VI-198
3.5.4.2. Przeprowadzenie inspekcji	VI-198

3.5.4.3. Nakładanie grzywien i okresowych kar pieniężnych w celu przymuszenia	VI-199
3.5.5. Środki ochrony interesów i prawa do obrony przedsiębiorstw	VI-200
3.5.5.1. Wysłuchanie stron i osób trzecich	VI-200
3.5.5.2. Dostęp do akt i postępowanie z informacjami poufnymi	VI-202
3.5.5.3. Przestrzeganie tajemnicy zawodowej	VI-203
3.5.6. Współpraca Komisji Europejskiej i właściwych organów państw członkowskich	VI-204
3.5.6.1. Współpraca Komisji Europejskiej i organów państw członkowskich w procesach alokacji spraw	VI-204
3.5.6.2. Obowiązki informacyjne Komisji wobec organów państw członkowskich	VI-204
3.5.6.3. Inspekcje prowadzone przez władze państw członkowskich	VI-205
3.5.6.4. Współdziałanie w trakcie inspekcji prowadzonych przez Komisję	VI-205
3.5.6.5. Inne formy współpracy Komisji z władzami państw członkowskich	VI-206
3.5.7. Kontrola sądowa	VI-207
Literatura uzupełniająca	VI-207
Podstawowe dokumenty	VI-208
Pytania podsumowujące	VI-209
 4. Państwa członkowskie a państwowe monopole handlowe i przedsiębiorstwa publiczne	 VI-210
4.1. Zobowiązania państw członkowskich w zakresie zapewniania wolnego handlu i wolnej konkurencji	VI-210
4.2. Nakaz przekształcenia państwowych monopolii handlowych w obrocie towarowym (art. 37 TFUE)	VI-211
4.2.1. Niedopuszczalność państwowych monopolii handlowych w obrocie towarowym w Unii Europejskiej	VI-211
4.2.2. Zakres zastosowania; państwowe monopole handlowe	VI-212
4.2.3. Nakaz przekształcenia państwowych monopolii handlowych	VI-213
4.2.4. Nakaz przekształcenia państwowych monopolii handlowych w rolnictwie	VI-215
4.2.5. Realizacja nakazu	VI-215
4.3. Państwowe monopole finansowe i usługowe oraz przedsiębiorstwa publiczne a reguły konkurencji (art. 106 TFUE)	VI-215
4.3.1. Cele i zakres zastosowania; przedsiębiorstwo publiczne	VI-215
4.3.1.1. Adresat i cele art. 106 TFUE	VI-215
4.3.1.2. Przedsiębiorstwa publiczne	VI-216
4.3.1.3. Przedsiębiorstwa świadczące usługi w ogólnym interesie gospodarczym	VI-218
4.3.2. Ograniczony zakres dopuszczalności przedsiębiorstw publicznych (art. 106 ust. 1 TFUE)	VI-220
4.3.3. Zakres wyłączenia stosowania reguł konkurencji do przedsiębiorstw, którym powierzono wykonywanie usług w ogólnym interesie gospodarczym lub przedsiębiorstw o charakterze monopolu skarbowego (art. 106 ust. 2 TFUE)	VI-222
4.4. Uprawnienia Komisji do egzekwowania przestrzegania art. 106 ust. 1 i 2 TFUE (art. 106 ust. 3 TFUE)	VI-224
4.4.1. Uprawnienia Komisji	VI-224

4.4.2. Liberalizacja telekomunikacji w trybie dyrektyw wydanych na podstawie art. 106 ust. 3 TFUE	VI-225
Literatura uzupełniająca	VI-226
Podstawowe dokumenty	VI-227
Pytania podsumowujące	VI-227
5. Wspólne reguły konkurencji w odniesieniu do pomocy państwa	VI-228
5.1. Wprowadzenie	VI-228
5.1.1. Pomoc państwa a rynek wewnętrzny	VI-228
5.1.2. Zakres i charakter wspólnych reguł konkurencji w odniesieniu do pomocy państwa	VI-229
5.2. Pomoc państwa niedozwolona jako niezgodna z rynkiem wewnętrznym	VI-232
5.2.1. Pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE	VI-232
5.2.2. Pomoc – przysporzenie korzyści w jakiegokolwiek formie przedsiębiorstwu	VI-236
5.2.2.1. „Przysporzenie korzyści” jako istota pomocy	VI-236
5.2.2.2. Brak skutku w postaci przysparzania korzyści jako negatywna przesłanka identyfikacji pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE	VI-237
5.2.2.2.1. Test prywatnego inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej	VI-237
5.2.2.2.2. Test Altmark	VI-239
5.2.3. Pomoc państwa ze względu na formy jej udzielania	VI-240
5.2.4. Przedsiębiorstwo jako beneficjent pomocy	VI-241
5.2.5. Pomoc państwa ze względu na jej pochodzenie	VI-243
5.2.6. Selektyność pomocy	VI-246
5.2.6.1. Sprzyjanie przedsiębiorstwom lub gałęziom gospodarki	VI-246
5.2.6.2. Brak selektywnego charakteru	VI-247
5.2.6.2.1. Środki ogólne nie stanowiące pomocy państwa	VI-247
5.2.6.2.2. Środki uzasadnione charakterem lub ogólną strukturą systemu	VI-247
5.2.7. Zakłócenie lub groźba zakłócenia konkurencji	VI-248
5.2.8. Wpływ na handel między państwami członkowskimi	VI-250
5.2.9. Pomoc niedozwolona	VI-251
5.3. Pomoc dozwolona jako zgodna z rynkiem wewnętrznym <i>ex lege</i>	VI-254
5.3.1. Pomoc zgodna z rynkiem wewnętrznym <i>ex lege</i>	VI-254
5.3.2. Rodzaje pomocy dozwolonej	VI-255
5.3.2.1. Pomoc socjalna	VI-255
5.3.2.2. Pomoc w wypadku klęsk żywiołowych	VI-255
5.3.2.3. Pomoc uwarunkowana skutkami podziału Niemiec	VI-256
5.4. Pomoc dopuszczalna jako uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym	VI-256
5.4.1. Zakres i podstawy pomocy dopuszczalnej na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE	VI-256
5.4.1.1. Wprowadzenie	VI-256
5.4.1.2. Rodzaje pomocy dopuszczalnej wyróżnione w art. 107 ust. 3 TFUE	VI-257
5.4.1.2.1. Pomoc regionalna [art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE]	VI-257
5.4.1.2.2. Pomoc prorozwojowa i antykrzysowa [art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE]	VI-258
5.4.1.2.3. Pomoc sektorowa i regionalna [art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE]	VI-259
5.4.1.2.4. Pomoc na rzecz kultury [art. 107 ust. 1 lit. d) TFUE] ...	VI-259

5.4.1.2.5. Pomoc państwa ze względu na kontekst – pomoc horyzontalna, regionalna i sektorowa	VI-260
5.4.1.3. Rodzaje i podstawy pomocy dopuszczalnej ze względu na formę i skutek dopuszczenia	VI-261
5.4.1.3.1. Dwa sposoby uznania pomocy państwa za zgodną z rynkiem wewnętrznym (dopuszczalną)	VI-261
5.4.1.3.2. Pomoc dopuszczalna na podstawie rozporządzenia wyłączającego	VI-262
5.4.1.3.3. Pomoc dopuszczalna na podstawie aktu indywidualnego	VI-264
5.4.2. Pomoc horyzontalna	VI-266
5.4.2.1. Uwagi wstępne	VI-266
5.4.2.2. Pomoc bagatelna (niestanowiąca pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE)	VI-266
5.4.2.3. Pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw	VI-269
5.4.2.3.1. Podstawy dopuszczalności	VI-269
5.4.2.3.2. Wyłączenia grupowe dla pomocy inwestycyjnej i na zatrudnienie dla małych i średnich przedsiębiorstw	VI-270
5.4.2.3.3. Wyłączenie grupowe dla pomocy na przedsiębiorczość kobiet	VI-270
5.4.2.3.4. Wyłączenie grupowe dla pomocy na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz udział tych przedsiębiorstw w targach	VI-271
5.4.2.4. Pomoc na ochronę środowiska	VI-272
5.4.2.4.1. Podstawy dopuszczalności	VI-272
5.4.2.4.2. Warunki dopuszczalności pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska podlegającej indywidualnemu zgłoszeniu	VI-272
5.4.2.4.3. Wyłączenie grupowe dla pomocy na ochronę środowiska	VI-275
5.4.2.5. Pomoc na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną	VI-279
5.4.2.5.1. Podstawy dopuszczalności	VI-279
5.4.2.5.2. Warunki dopuszczalności pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną podlegającej indywidualnemu zgłoszeniu	VI-280
5.4.2.5.3. Wyłączenie grupowe dla pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną	VI-283
5.4.2.6. Dopuszczalność pomocy na szkolenia i zatrudnienie	VI-285
5.4.2.6.1. Podstawy dopuszczalności	VI-285
5.4.2.6.2. Wyłączenie grupowe dla pomocy na szkolenia	VI-286
5.4.2.6.3. Warunki dopuszczalności pomocy na szkolenia w sprawach podlegających indywidualnemu zgłoszeniu	VI-287
5.4.2.6.4. Wyłączenie grupowe dla pomocy dla pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych	VI-288
5.4.2.6.5. Warunki dopuszczalności pomocy państwa na pracowników niepełnosprawnych w sprawach podlegających indywidualnemu zgłoszeniu	VI-289
5.4.2.7. Dopuszczalność pomocy dokonywanej w szczególnych formach	VI-290
5.4.2.7.1. Podstawy dopuszczalności	VI-290

5.4.2.7.2. Warunki dopuszczalności pomocy w formie nabywania przez władze publiczne udziałów w spółkach kapitałowych	VI-292
5.4.2.7.3. Stosowanie reguł pomocy państwa do przedsiębiorstw publicznych w sektorze wytwórczym	VI-293
5.4.2.7.4. Warunki dopuszczalności pomocy w formie sprzedaży gruntów i budynków przez władze publiczne	VI-294
5.4.2.7.5. Warunki dopuszczalności pomocy w formie krótkoterminowych ubezpieczeń kredytów eksportowych	VI-294
5.4.2.7.6. Warunki dopuszczalności pomocy w formie środków związanych z bezpośrednim opodatkowaniem działalności gospodarczej	VI-295
5.4.2.7.7. Warunki dopuszczalności pomocy w formie gwarancji	VI-296
5.4.2.7.8. Warunki dopuszczalności pomocy w formie kapitału podwyższonego ryzyka w sprawach podlegających indywidualnemu zgłoszeniu	VI-298
5.4.2.7.9. Wyłączenie grupowe dla pomocy w formie kapitału podwyższonego ryzyka	VI-300
5.4.2.8. Dopuszczalność pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw	VI-301
5.4.2.8.1. Podstawy dopuszczalności	VI-301
5.4.2.8.2. Warunki dopuszczalności pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw	VI-302
5.4.2.9. Dopuszczalność tymczasowej pomocy państwa dla ratowania gospodarki realnej w warunkach kryzysu gospodarczego i finansowego	VI-304
5.4.2.9.1. Podstawy dopuszczalności	VI-304
5.4.2.9.2. Warunki dopuszczalności pomocy państwa dla środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście kryzysu finansowego	VI-305
5.4.3. Pomoc regionalna	VI-306
5.4.3.1. Podstawy dopuszczalności	VI-306
5.4.3.2. Ogólne warunki dopuszczalności projektów krajowej pomocy regionalnej	VI-308
5.4.3.3. Kryteria szczegółowej oceny pomocy regionalnej dla dużych projektów inwestycyjnych	VI-310
5.4.3.4. Wyłączenie grupowe dla pomocy regionalnej	VI-311
5.4.4. Pomoc sektorowa	VI-312
5.5. Pomoc dopuszczalna dla usług w ogólnym interesie gospodarczym jako wyłączona spod reguł konkurencji	VI-314
5.5.1. Rynek wewnętrzny i pomoc państwa a usługi w ogólnym interesie gospodarczym	VI-314
5.5.2. Wyłączenie spod reguł konkurencji na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE	VI-316
5.5.2.1. Przesłanki traktatowe	VI-316
5.5.2.2. Warunki wyłączenia rekompensaty niespełniającej testu Altmark spod obowiązku zgłoszenia	VI-317
5.5.2.3. Warunki dopuszczalności pomocy państwa dla wspierania realizacji usług w ogólnym interesie gospodarczym podlegających zgłoszeniu indywidualnemu	VI-319
5.6. Kompetencje i procedury w zakresie stosowania reguł pomocy państwa	VI-321

5.6.1. Kompetencje organów Unii Europejskiej i państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie stosowania reguł pomocy państwa (art. 108 i 109 TFUE)	VI-321
5.6.2. Postępowanie w sprawie pomocy nowej podlegającej zgłoszeniu	VI-323
5.6.2.1. Reguły procedury zwykłej	VI-323
5.6.2.2. Reguły procedury uproszczonej	VI-325
5.6.3. Postępowanie w sprawie pomocy przyznanej bezprawnie lub świadczonej niezgodnie z przeznaczeniem	VI-326
5.6.3.1. Reguły podstawowe	VI-326
5.6.3.2. Zapewnienie skutecznego wykonania windykacyjnych decyzji Komisji	VI-328
5.6.3.3. Postępowanie w sprawie pomocy istniejącej	VI-330
5.6.4. Wspólne elementy postępowań w sprawach pomocy państwa	VI-331
5.6.5. Stosowanie prawa pomocy państwa przez sądy krajowe	VI-332
Literatura uzupełniająca	VI-334
Podstawowe dokumenty	VI-335
Pytania podsumowujące	VI-336
6. Sektorowe reguły konkurencji	VI-338
6.1. Sektorowe reguły konkurencji: charakter, podstawy prawne	VI-338
6.2. Rolnictwo i rybołówstwo	VI-341
6.2.1. Uwagi wstępne	VI-341
6.2.2. Rolnictwo	VI-344
6.2.2.1. Praktyki ograniczające konkurencję w rolnictwie	VI-344
6.2.2.1.1. Ogólne reguły oceny praktyk ograniczających konkurencję w rolnictwie	VI-344
6.2.2.1.2. Wyłączenie grupowe porozumień w sektorze warzyw i owoców oraz w sektorze tytoniowym	VI-345
6.2.2.2. Pomoc państwa w rolnictwie	VI-346
6.2.2.2.1. Warunki dopuszczalności pomocy państwa w rolnictwie	VI-346
6.2.2.2.2. Wyłączenie dla pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw w sektorze rolnym	VI-351
6.2.2.2.3. Pomoc <i>de minimis</i> w sektorze rolnym	VI-362
6.2.3. Rybołówstwo	VI-363
6.2.3.1. Warunki dopuszczalności pomocy państwa w rybołówstwie	VI-363
6.2.3.2. Wyłączenie dla pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw w sektorze rybołówstwa	VI-365
6.2.3.3. Pomoc <i>de minimis</i> w sektorze rybołówstwa	VI-366
6.3. Transport	VI-367
6.3.1. Uwagi wstępne	VI-367
6.3.2. Transport lądowy	VI-370
6.3.2.1. Praktyki ograniczające konkurencję w transporcie lądowym	VI-370
6.3.2.2. Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w transporcie lądowym	VI-372
6.3.2.3. Pomoc państwa w transporcie lądowym	VI-375
6.3.3. Transport morski	VI-376
6.3.3.1. Praktyki ograniczające konkurencję w transporcie morskim	VI-376
6.3.3.1.1. Wyłączenia grupowe dla porozumień w sektorze transportu morskiego	VI-376
6.3.3.1.2. Szczegółowe zasady oceny porozumień w sektorze transportu morskiego	VI-378

6.3.3.2. Pomoc państwa w transporcie morskim	VI-380
6.3.3.2.1. Ogólne warunki dopuszczalności pomocy państwa w transporcie morskim	VI-380
6.3.3.2.2. Warunki dopuszczalności pomocy państwa dla podmiotów zarządzających statkami	VI-381
6.3.4. Transport lotniczy	VI-382
6.3.4.1. Praktyki ograniczające konkurencję w transporcie lotniczym	VI-382
6.3.4.2. Pomoc państwa w transporcie lotniczym	VI-384
6.3.4.2.1. Pomoc dla portów lotniczych	VI-384
6.3.4.2.2. Pomoc dla przewoźników lotniczych	VI-387
6.4. Usługi pocztowe	VI-387
6.5. Usługi finansowe	VI-392
6.5.1. Uwagi wstępne	VI-392
6.5.2. Wyłączenia grupowe dla porozumień ograniczających konkurencję w sektorze finansowym	VI-394
6.5.2.1. Wyłączenie grupowe dla porozumień w ubezpieczeniach	VI-394
6.5.2.2. Szczegółowe zasady oceny porozumień w ubezpieczeniach	VI-396
6.5.3. Pomoc państwa dla banków w kontekście kryzysu finansowego	VI-397
6.5.3.1. Zastosowanie zasad pomocy państwa do pomocy dla instytucji finansowych	VI-397
6.5.3.2. Dokapitalizowanie instytucji finansowych	VI-399
6.5.3.3. Postępowanie z aktywami o obniżonej wartości	VI-400
6.5.3.4. Warunki stosowania reguł pomocy państwa w celu przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych w sektorze finansowym w dobie kryzysu	VI-401
6.6. Media	VI-403
6.6.1. Uwagi wstępne	VI-403
6.6.2. Pomoc dla kinematografii	VI-405
6.6.3. Warunki dopuszczalności pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji	VI-406
6.7. Komunikacja elektroniczna	VI-409
6.7.1. Stosowanie reguł konkurencji w komunikacji elektronicznej	VI-409
6.7.2. Warunki dopuszczalności pomocy państwa dla rozwoju sieci szerokopasmowych	VI-411
6.8. Energetyka	VI-414
6.8.1. Podstawy prawne	VI-414
6.8.2. Pomoc państwa związana z kosztami osieroconymi w elektroenergetyce	VI-415
6.8.3. Pomoc państwa dla wytwórców energii ze źródeł odnawialnych	VI-417
6.8.4. Pomoc państwa dla przemysłu węglowego	VI-417
6.9. Przemysł stoczniowy	VI-418
Literatura uzupełniająca	VI-421
Podstawowe dokumenty	VI-421
Pytania podsumowujące	VI-424